

ΤΑΧ. ΜΕΙΟ ΚΟΥΜΟΥΤΣΙΑΣΤΡΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

«Ίδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου»
(Ίωάν. α' 29)

● ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ●
Ὑπόργανο ὁμωνύμου Συλλόγου
Χριστοκοπίδου 12, 105 54 - Ἀθήνα
www.ioannisvaptistis.gr

■
Τηλέφωνα:
2103212713 - 2103212107
e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

■
● ΕΤΟΣ 66ο - ΤΕΥΧΟΣ 714 ●
● ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2024 ●
■

● «Ίδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ίωάν. α' 29) ●

Μὴ κατεβῆς ἀπὸ τὸ Σταυρό!

Σταυρός εἶναι σταθερός, ἐνῶ ὁ κόσμος γυρίζει. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ὑπάρχει τὸ εὐκόλο καὶ τὸ δύσκολο. Ἕνα σημεῖο σταυροῦ πάνω στό σῶμα μας. Εὐκόλο, καί ὁμως ἡ ντροπή πολλῶν τό κάνει δύσκολο. Εὐκόλο καί τὸ ἄλλο πού κάνουμε: Ἕνα προσκύνημα. «*Τόν Σταυρόν Σου προσκυνοῦμεν, Δέσποτα*». Καί ὁμως ὁ ἐγωισμός μας, στητός σάν κυπαρίσσι, δέν ἀφήνει νά λυγίσουμε γιά μία μικρή τιμητική προσκύνησι.

● Εὐκόλο αὐτό πού πολλοί τό ἔχουν πάνω τους. Φοροῦν ἕνα σταυρό στό στήθος. Στούς περισσοτέρους λεγομένους χριστιανούς χρυσᾶ καί ἀσημένια κοσμήματα ἔχουν ἀντικαταστήσει ἀκόμα καί τόν βαπτιστικό σταυρό! Προτιμότερο ἕνα στολίδι, μία μαγική χάντρα, παρά ὁ σταυρός!

● Εὐκόλο καί αὐτό πού σπεύδουν πολλοί τυπικά νά κάνουν: Νά φιλήσουν τὸ Σταυρό. Νά ἀσπαστοῦν τὸ ξύλο τοῦ Σταυροῦ. Λέμε βέβαια: «*Σταυρός ἀγγέλων ἢ δόξα καί τῶν δαιμόνων τὸ τραῦμα*». Ἀλλά οὔτε τὴ δύναμι τοῦ Σταυροῦ αἰσθανόμεθα, οὔτε τὴν χάρι τῆς σταυρικῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ ζητᾶμε, οὔτε τὸ κήρυγμα τοῦ Σταυροῦ εἶναι ἡ ἀγάπη μας.

* * *

Βεβαίως καί τὰ εὐκόλα σημεῖα τιμῆς καί εὐλαβείας στό Σταυρό ἔχουν καί αὐτά τὴ θεολογική τους σημασία. Φανερώνουν βαθειά πίστι, δείχνουν συμβολικά καί τὴν πορεία τοῦ Σταυροῦ.

● Τὸ ἀλεξικέραυνο πού φανταζόμαστε ἐμεῖς, δέν εἶναι σίγουρο. Κάνουμε, δηλαδή, ἕνα σταυρό, γιά νά μὴ μᾶς κτυπήσει κάποιο κακό. Μὲ τόν ἴδιο τρόπο μπορεῖ κάποιος νά παίρνη ἕνα μαγικό ματζούνι ἢ νά προσφεύγη σὲ ξόρκια, γιά νά γλυτώσει ἀπὸ κακό!

● Τὸ σίγουρο εἶναι τὸ ἄλλο. Ὅχι ἕνα τυπικὸ προσκύνημα τοῦ σταυροῦ, ἀλλὰ τὸ ἀνέβασμα τοῦ Χριστοῦ πάνω στό Σταυρό. Μόλις ἀνέβηκε ὁ Χριστός στό Σταυρό τοῦ Γολγοθᾶ, ἀμέσως λειτούργησε ὁ Σταυρός ὡς ἀλεξικέραυ-

νο, πού αποκρούει μακρὰ τὴν ἀμαρτία καὶ πὺ μακρὰ τὸν θάνατο.

• *Τρεῖς* σταυροὶ ὑψώθηκαν στὸ Γολγοθᾶ. Ὁ ἕνας εἶχε παγκόσμια ἀξία. Εἶναι αὐτός, πού ἡ λάμψις του καλύπτει τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Οἱ ἄλλοι δύο εἶναι οἱ σκάλες θανατηφόρας καταδίκης κακούργων. Οἱ δύο σταυρωμένοι ἦσαν ληστές. Ὁ ἕνας δὲν ἦταν κατάδικος. Ἦταν καὶ εἶναι ὁ *Σωτήρας* τοῦ κόσμου. Ὁ Σταυρὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔχει ἀπειρη ἀξία, γιατί σηκώνει Ἐκεῖνον πού σηκώνει τίς *ἀμαρτίες* ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Γι' αὐτὸ ὁ Ἐσταυρωμένος τῆς Ἀγάπης δὲν ἀκούει τὸ σύνθημα τῶν σταυρωτῶν Του. Τοῦ φωνάζουν ἐμπαικτικά ἀπὸ κάτω: «*Κατέβα ἀπὸ τὸν Σταυρὸν*» (Ματθ. κζ' 40).

— Δέν θά κατεβῶ. Δέν θά σᾶς κάνω τὸ χατήρι. Γιατί ἂν κατεβῶ ἐγώ, δέν θά ἀνεβῆς ἐσύ! Εἶναι σάν νά λέτε σέ ἐπιδέξιο χειρουργῶ: «*Σταμάτα στή μέση τὴν ἐγχείρισι καὶ πέταξε τὸ κοφτερό σου ἐργαλεῖο*». Ναί, ὁ Σταυρὸς μου εἶναι τὸ ἐργαλεῖο, τὸ *νυστέρι στήν καρδιά* τοῦ Διαβόλου. Ὁ Σταυρὸς μου εἶναι ἡ ὀδυνηρὴ ἐπέμβασις γιὰ τὸν κακοήθη ὄγκο. Ἐγὼ πρέπει νά πονέσω, γιὰ νά σωθῆς ἐσύ μέ τὴ δική μου σταυρωμένη ἀγάπη.

* * *

Ἄλλὰ καὶ σεῖς, δικοὶ μου μαθητές, μὴ κατεβῆτε ἀπὸ τὸ Σταυρό!

1 • Ἐσύ, *Παῦλε ἀπόστολε*, μὴ κατεβάσης τὴ σημαία τοῦ Σταυροῦ ἀπὸ τὸ κοντάρι τοῦ κηρύγματός σου. Μίλα σέ ὅλους, ὅσο κι ἂν σέ χλευάζουν γιὰ τὸ κήρυγμα τοῦ Σταυροῦ. Νά ἐπιμένης. Στίς φλυαρίες τῶν ψευδαδέλφων καὶ ἀνοήτων χριστιανῶν, ἐσύ νά μὴ παύσης νά φωνάζης: «*Ἡμεῖς κηρύσσομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον*» (Α' Κορ. α' 23).

2 • Ἐσύ, *Σίμων Κυρηναῖε*, μὴ κατεβάσης ἀπὸ τὸν ὄμο σου τὸ σταυρὸ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς συμπαραστάσεως σέ πονεμένους καὶ ἀδικημένους. Σύγχρονος Κυρηναῖος, σὺ ὁ χριστιανός, δέν

κάνεις τὸ καλὸ ἀπὸ *ἀγαρεία*. Ἐκεῖνον, τὸν Σίμωνα, τὸν «*ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ (τοῦ Χριστοῦ)*» (Ματθ. κζ' 32). Ἐσύ, Κυρηναῖε τῆς ἐποχῆς μας, δέν κάνεις ἀγαρεία. Θέλεις, ναί, θέλεις καὶ σηκώνεις τὸ Σταυρὸ τῶν ἄλλων. Δέν κατεβαίνει ἀπὸ τὸ Σταυρὸ. Δέν ἀποκάμνεις. Δέν τὰ παρατᾶς. Προχώρα!

Σύντομα θά γίνῃ ἡ *ἀνταλλαγή*. Θά σοῦ πάρῃ τὸ Σταυρὸ Ἐκεῖνος, ὁ πορευόμενος στὸν φρικτὸ Γολγοθᾶ, καὶ θά σοῦ δώσῃ τὸ στεφάνι.

3 • Ἐσύ, ὁ μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, μὴ κατεβῆς ἀπὸ τὸ Σταυρὸ τοῦ *ἀγῶνα*. Ἄκουσε τὸν ἀπόστολο Παῦλο, πού σοῦ λέει: «*Οἱ τοῦ Χριστοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις*» (Γαλ. ε' 24). Κατέβα, φωνάζει ὁ φιλήδονος κόσμος. Κατέβα! Ἐλα μαζί μας. Ζῆσε τίς χαρὲς τοῦ κόσμου. Δέν κουράστηκες νά παλεύης; Κατέβα ἀπὸ τὸ Σταυρὸ!...

Πόσοι στ' ἀλήθεια ἤρωες τῆς *σταυρωμένης τιμιότητος* λύγισαν κάτω ἀπὸ τίς γαργαλιστικὲς προκλήσεις τοῦ κόσμου! Σάν νά τοὺς βλέπης... Νᾶτοι! Κατεβαίνουν ἀπὸ τὸ Σταυρὸ! Κάποτε ἕνας ἅγιος ἠγούμενος, βλέποντας ἕνα μοναχὸ θυμωμένο, πειστωμένο, ἔξαλλο, τοῦ εἶπε: «*Ἀδελφέ, πότε κατέβηκες ἀπὸ τὸ σταυρὸ;*».

4 • Μέχρι πότε, Κύριε, θά σηκώνουμε Σταυρὸ; Καὶ ὁ Κύριος μᾶς ἀπαντᾷ μέ τὸ στόμα τοῦ φιλόσταυρου Παύλου: Μὴ κατεβῆς ἀπὸ τὸ Σταυρὸ! Μιμήσου τὸν *Μεγάλον Σταυροφόρο*, πού «*ἔγινε ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ*» (Φιλιπ. β' 8).

Μὴ κατεβῆς! Μὴν ἀρνηθῆς τὴ ζωὴ τοῦ Σταυροῦ! Μὴ πετάξης τὴ σκάλα τοῦ Σταυροῦ, τοῦ μεγάλου ἥρωισμοῦ. Δέν θάχῃς τρόπο ν' ἀνεβῆς. Θ' ἀναγκαστῆς νά σέρνεσαι στὸ χῶμα!

Θά ἔλθῃ ἡ ὥρα, πού τὸ *σῶμα* θά κατεβῆ ἀπὸ τὸ Σταυρὸ. Θά λήξουν οἱ πόνοι, θά σβήσουν οἱ πειρασμοί, θά πά

‘Ο Χρυσόστομος περί ιερωσύνης

Συλλειτουργοί του Χρυσοστόμου

Ο λειτουργός Χρυσόστομος απευθύνεται στους συλλειτουργούς του. Άλλωστε όλοι οι όρθόδοξοι λειτουργοί είμαστε συλλειτουργοί των

ψουν οι σειρήνες και οι χυδαιότητες του κόσμου. Τότε πού θα κατεβούμε σωματικά από τό σταυρό της παρούσης δοκιμασίας, τότε ακριβώς ή ψυχή μας θα άνεβη στό θρίαμβο της Άναστάσεως.

• Όταν πέθανε ένα χριστιανός, άληθινός ακόλουθος του Έσταυρωμένου, στό χωματένιο του μνήμα άναψαν πολλά κεριά. Στό μέρος των ποδιών άναψαν τά μικρά κεριά. Στό μέρος της κεφαλής άναψαν μεγάλες λαμπάδες.

— Γιατί; ρωτούσαν οι έπισκέπτες του ήρωικού χριστιανού.

Και έπαιρναν την άπάντησι:

— Τά μικρά κεριά είναι οι μικροί σταυροί, πού σήκωνε, οι στερήσεις, οι πόνοι, οι πειρασμοί, ή άνέχεια, οι περιπέτειες.

— Τά μεγάλα κεριά, οι λαμπάδες, είναι οι μεγάλοι σταυροί, πού σήκωνε για τό όνομα του Χριστού: Η όμολογία του Έσταυρωμένου, ή άντίστασις του στην άπιστία και άθεία, ό άγώνας του νά στήση στις καρδιές των ανθρώπων, σάν άλλος Παύλος, τον Σταυρό του Χριστού, οι διωγμοί πού ύπέστη για τον Χριστό!

— Κεράκι μικρό, μή σβήσης! Μείνε ό ώραιός του Σταυρού.

— Λαμπάδα μεγάλη, έσύ πρό παντός μή σβήσης!

— Δείχνε σέ όλους τον μεγάλο, τον άδιάστατο Σταυρό του Χριστού!

Άρχιμ. Δανιήλ Άεράκης

άγιων, συλλειτουργοί του ιεροῦ Χρυσοστόμου, «συναγωνισταί» στίς προσευχές μέ τον άπόστολο Παῦλο (Ρωμ.

ιε΄ 30), συμμετοχοί του «όμοθυμαδόν» της Πεντηκοστής (Πράξ. β΄ 1). Και ή όλη ιερωσύνη ξεκινά από δύο μαρτυρίες, πού τίς καλούμε συμμαρτυρίες.

• Η μία είναι ή δική μας συμμαρτυρία. «Συμμαρτυρούσης μου της συνειδήσεως», λέει ό Παῦλος (Ρωμ. β΄ 15).

• Η άλλη είναι ή ύποτιθεμένη συμμαρτυρία του πνευματικού μας. Πόσο προσεκτικός όφείλει νά είναι ό πνευματικός! Τή συμμαρτυρία του τήν στηρίζει στά όσα λέει ό ιερός Χρυσόστομος, πού έχουν κατασταλάξει μέσα στους ιερούς Κανόνες.

• Όπως ό Χριστός είναι ένας, αλλά διά της θείας Ευχαριστίας «μερίζεται και διαμερίζεται ό μελιζόμενος και μή διαιρούμενος, ό πάντοτε έσθιόμενος και μηδέποτε δαπανώμενος» (θ. Λειτουργία), έτσι και ή θεία Λειτουργία είναι μία, έστω και άν τελήται σέ πολλούς τόπους, σέ διάφορους χρόνους και από πολλούς έπισκόπους ή πρεσβυτέρους.

Συλλειτουργούμε τό ίδιο Μυστήριο. Προσφέρουμε την ίδια Θυσία, την «άπαξ», και «εις τό διηνεκές» (Έβρ. ζ΄ 13). Άποτελούμε την μία ευχαριστιακή συναξι της μιας Έκκλησίας, ή όποία διαθλάται «κατά πάντα και διά πάντα».

• Μέ άγάπη και πολλή τή συμπάθεια μιλάει ό «συλλειτουργός» μας Ιωάννης ό Χρυσόστομος για την τιμή στην ιερωσύνη και για τους άδελφούς του κληρικούς.

Κτυπήθηκε από τό ανάξιο ιερατείο της έποχής του, αλλά δέν ύποτίμησε πο-

τέ τήν ιερωσύνη. Περιφρονήθηκε από τούς καιροσκόπους ἐπισκόπους, ἀλλά δέν ἔπαυσε νά προβάλλη τήν ιερωσύνη καί τό λειτούργημα τοῦ ἱερέως. Μισήθηκε καί διώχθηκε ἀπό φαύλους τῆς ἱερατικῆς αὐλῆς, ἀλλά δέν κλόνισε τήν ἐμπιστοσύνη τοῦ λαοῦ πρὸς τούς ἱερεῖς καί τίς ἱερέες ἀκολουθίες. Ἀγωνίσθηκε κατὰ τῶν κακῶν κληρικῶν, ἀλλ' οὐδέποτε ἀμφισβήτησε τήν χάρι, πού μεταδίδεται διὰ τῶν Μυστηρίων, ἔστω καί ἂν αὐτά τελοῦνται ἐνίοτε ἀπό φαύλους. Ἐξωρίστηκε καί βασανίστηκε ἀπό μικροψύχους καί φθονερούς κληρικούς, ἀλλά δέν συνέστησε ποτέ στούς πιστούς ν' ἀποτειχιστοῦν ἀπό τήν Ἐκκλησία, ἐξ αἰτίας κακῶν ἐπισκόπων καί πρεσβυτέρων.

Πρὸς τήν ιερωσύνη

Ὅποιος γνωρίζει τό τί ὑπέστη ὁ ἅγιος λειτουργός τοῦ Κυρίου, θαυμάζει τό πῶς βρίσκει τό κουράγιο ν' ἀνυψῶν συνεχῶς τόν ἱερέα, χωρίς φυσικά νά ταυτίζεται μέ τήν ἀσυνεπῆ προσωπική του ζωή ἢ ν' ἀποδέχεται ἐκτροπές τῆς ἱερατικῆς συμπεριφορᾶς.

Τά ὅσα ἔλεγε γιά ἀξιότους καί ἀναξιότους κληρικούς τά ἄκουγαν ὅλοι, λαϊκοί καί κληρικοί. Ἡ Ἐκκλησία δέν ἔχει νά κρύψει τίποτα. Τό Εὐαγγέλιο δέν ἐξωραίζει πρόσωπα. Ρίχνει τόν προβολέα καί στά φωτεινά πρόσωπα, ἀλλά καί στούς προδότες, ὅπως ὁ Ἰούδας. Ἡ ἀξία τοῦ ἡλίου δέν μειώνεται, ὅταν οἱ ἀκτίνες του πέφτουν πάνω καί σέ κοπριές καί σέ βορβορώδη ἔλη.

1. Ὁ δρόμος πρὸς τήν ιερωσύνη εἶναι δύσκολος καί τραχύς. Ἀπαιτεῖ θερμή ἀγάπη στόν Χριστό, ἐλεύθερη ἐπιλογή, ἀλλά καί ὠριμη ἀπόφασι. Καί τά τρία συνιστοῦν εἶδος μαρτυρίου.

• Ἡ σπουδή πρὸς τήν ιερωσύνη κρύβει μᾶλλον ἐπιπολαιότητα, θρασύτητα,

ἀναίδεια, ἀνευλάβεια. Ὁ χειροτονῶν ἐπίσκοπος ὀφείλει νά προσέχη καί νά τείνη δύσκολα τό χέρι του πρὸς χειροτονία, κατὰ τό «*χειρας ταχέως μηδενί ἐπιτίθει*» (Α' Τιμ. ε' 22). Ἀλλά καί ὁ ὑποψήφιος ἱερεὺς ὀφείλει ν' ἀναμένη τόν καιρό τῆς ὠριμότητας. Ἀλλοίμονο, ἂν ἀπό «*νεόφυτα*», ἀπό δενδρύλλια μικρά καί κλονιζόμενα ἀναμένουμε καρπούς! Τά δενδρύλλια χρειάζονται στήριγμα· πῶς τά φορτώνουμε μέ βάρη;

Οἱ νεαροί, ὅσο καλοί καί ἂν φαίνονται, θέλουν στήριγμα. Δέν ἐπιτρέπεται νά τούς ἐμπιστευώμεθα τό βάρος τῆς ιερωσύνης. Ποιός φορτώνει σέ μικρό δενδρύλλιο βάρος διακοσίων κιλῶν;

«*Περιμάχητον τό πράγμα γέγονεν. Οὐχ ὡς ἐπὶ ἀρχήν καί προστασίαν ἀδελφῶν ἐρχόμεθα, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τιμὴν καί ἀνάπαυσιν. Εἰ γάρ ἤδεις, ὅτι πάντων ὀφείλει εἶναι ὁ ἐπίσκοπος τά πάντων βάρη βαστάζων..., οὐκ ἂν ἔσπευσας ἐπὶ τὴν ἀρχήν, οὐκ ἂν ἔδραμες*» (Χρυσόστομος, Ε.Π.Ε. 15,106).

Μετὰ φρασῖς : Περιζήτητο ἔχει γίνεαι τό θέμα τῆς ιερωσύνης (καί ἀρχιερωσύνης). Δέν ἀνεβαίνουμε σ' αὐτή τήν ἐξουσία γιά τή διακονία τῶν ἀδελφῶν μας, ἀλλά γιά τή δόξα μας καί τήν ἀνάπαυσί μας. Διότι, ἂν γνώριζες ὅτι ὁ ἐπίσκοπος ὀφείλει νά φροντίσει γιά ὅλα καί νά βαστάσει τά βάρη ὅλων..., δέν θά ἔσπευδες πρὸς τήν ἱερατική ἐξουσία, δέν θά ἔτρεχες.

2. Ἡ ιερωσύνη εἶναι ὑψηλή ὑπόθεσις. Ὁ Χρυσόστομος συγκρίνει τήν ιερωσύνη μέ τήν κοσμική ἀρχή τῶν καιρῶν του, τήν βασιλεία, καί ἀναδεικνύει ἀπείρως ἀνώτερη τήν ιερωσύνη.

3. Ἡ εὐθύνη τοῦ χειροτονοῦντος ἐπισκόπου εἶναι φοβερή. Καμμία δικαιολογία δέν ἔχει ὁ ἐπίσκοπος στό νά κάνη «*σχόντο*» στίς χειροτονίες. Δέν χειροτονεῖ, διότι ὑπάρχουν ἐφημεριακά κενά.

Δέν χειροτονεῖ, ἐπειδὴ τὸν πιέζουν διάφοροι παράγοντες ἢ διότι ὁ ὑποψήφιος παρακαλεῖ. Χειροτονεῖ ὅταν διαπιστώνη κληῖσι οὐράνια, δέος καὶ εὐλάβεια, φόβο καὶ τρόμο, ἀγιότητα καὶ ἰσοροπία διανοητική, σταθερότητα καὶ σοβαρότητα ἱεραποστολικῆς διαθέσεως.

«Μή μοι εἴπῃς, ὅτι ὁ πρεσβύτερος ἤμαρτε, μηδὲ ὅτι ὁ διάκονος· πάντων τούτων ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τῶν χειροτονησάντων αἱ αἰτίαι φέρονται... Ὡσπερ τὰς ἐξωθεν ἀρχάς, οὕτω καὶ ταύτην διώκομεν. Ἴνα γὰρ δοξασθῶμεν, ἵνα τιμηθῶμεν παρά ἀνθρώπους, ἀπολλύμεθα παρά τῷ Θεῷ» (Ε.Π.Ε. 15,110).

Μετὰφρασις : Μή μοῦ πῆς, ὅτι ὁ πρεσβύτερος ἀμάρτησε, οὔτε ὅτι ὁ διάκονος σκανδάλισε. Διότι γιὰ ὅλους αὐτούς οἱ κατηγορίες βαρύνουν τὴν κεφαλὴ αὐτῶν πού τοὺς χειροτόνησαν... Δυστυχῶς, ὅπως τίς κοσμικὴς ἐξουσία, ἔτσι ἐπιδιώκουμε καὶ τὴν ἐξουσία τῆς ἱερωσύνης. Ἔτσι, γιὰ νὰ δοξαστοῦμε, γιὰ νὰ τιμηθοῦμε ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, χάνουμε τὴ σωτηρία μας ἀπὸ τὸν Θεό.

Ἄν στοὺς γονεῖς λέη νὰ σκληραγωγοῦν τὰ παιδιά τους, ἀφοῦ τὰ ἐτοιμάζουν γιὰ ἀθλητές στό στίβο τῆς ζωῆς, πολύ περισσότερο στόν ἐπίσκοπο.

Τὰ προσόντα τοῦ ἱερέως

Συνήθως τὰ προσόντα τοῦ κληρικοῦ ἀναζητοῦνται στὰ λεγόμενα «τυπικά» καὶ σέ κάποια «συμμεταρτυρία», πού κάποτε δέν καθίσταται μόνο τυπικό ἔγγραφο, ἀλλά γίνεται καὶ «συγχωροχάρτι»! Ἄς μὴ ξεχνᾶμε, πὼς ὁ Χριστός ἀπέρριψε τὰ προσόντα τοῦ ὑποψηφίου μαθητοῦ, ἐκεῖνου τοῦ φιλαργύρου.

Τὰ οὐσιαστικά προσόντα κατὰ τὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο εἶναι:

1. Ἡ ἀγάπη. Ἀγάπη, πού ἀναζητεῖ μέ ὑπευθυνότητα κάθε πρόσωπο, ὅπως ἕνας τσοπάνος φάχνει γιὰ κάθε πρόβα-

τό του. Προκειμένου νὰ ἐμπιστευθῇ ὁ ἀναστημένος Κύριος τὴν ποιμαντικὴ μέριμνα στόν Πέτρο, τὸν πέρασε ἀπὸ τὴ διαδικασία τῆς ἀγάπης: «Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με;... Ποιμαίνει τὰ πρόβατά μου. Βόσκει τὰ ἀρνία μου» (Ἰωάν. κ' 15).

Ἄν ὁ σαρκικός πατέρας τότε μόνον εἶναι σωστός, ὅταν διαθέτῃ ἀγάπη, πόσο περισσότερο φλογερὴ ἀγάπη ὀφείλουν ὁ ἐφημέριος, ὁ ἱεροκήρυκας, ὁ ἐπίσκοπος, πού ἔχουν παιδιά πολλαπλάσια τῶν σαρκικῶν πατέρων;

«Εἰ δέκα τις παιδας ἔχων ὑποχειρίους συνοικοῦντας αὐτῷ διὰ παντός, ἀδιαλείπτως αὐτῶν ἀναγκάζεται φροντίζειν, τοσοῦτους ἔχων ὁ ἱερεύς... τίς οὐκ ὀφείλει γενέσθαι;» (Χρυσόστομος. Ε.Π.Ε. 15,106).

Μετὰφρασις : Ἄν κάποιος ἔχοντας ὑπὸ τὴν ἐξουσία του δέκα νέους, πού συγκατοικοῦν μαζί του συνέχεια, ἀναγκάζεται διαρκῶς νὰ φροντίζῃ γι' αὐτούς, ὁ ἱερέας πού ἔχει ὑπὸ τὴν εὐθύνη του τόσοσ πολλούς, πόσο προσεκτικός ὀφείλει νὰ εἶναι;

2. Ἡ ἀγιότητα τοῦ βίου. Ὅταν ὁ λειτουργὸς ἔχη ἀγγέλους παρισταμένους, πόσο ὁ ἴδιος ὀφείλει ν' ἀγωνίζεται, μέ τὴν χάρι τοῦ Θεοῦ, γιὰ τὴν πνευματικὴ του κάθαρσι, ἀνάβασι καὶ ἀνάτασι;

Οἱ λαϊκοὶ σώζονται καὶ δι' ἀναξίων κληρικῶν. Οἱ ἴδιοι οἱ κληρικοὶ ὅμως θά σωθοῦν; Ἡ ἱερωσύνη εἶναι χάρισμα· δέν εἶναι ἀπόδειξις ἀγιότητος. Εἶναι εὐθύνη· δέν εἶναι ἀξιωσύνη.

Μακάρι νὰ ἦσαν ἄξιοι ὅλοι οἱ ἱερεῖς! Οἱ εὐσυνείδητοι λειτουργοὶ συναισθάνονται πάντοτε τό «Οὐδεὶς ἄξιος...», πού ὁμολογοῦν κατὰ τὴν θεία Λειτουργία. Ὁ Χρυσόστομος ἐπανειλημμένα τονίζει, πὼς ἡ χάρις τῶν Μυστηρίων μεταδίδεται ὄχι ἐξ αἰτίας τῆς ἀξιωσύνης, ἀλλὰ λόγω τῆς ἱερωσύνης.

«Συμβαίνει λαϊκοὺς μὲν ἐν εὐλαβείᾳ

ζῆν, ἱερέας δέ ἐν πονηρίᾳ. Καί οὐκ ἔμελλεν οὐδέ βάπτισμα εἶναι οὔτε σῶμα Χριστοῦ οὔτε προσφορά δι' ἐκείνων, εἰ πανταχοῦ τὴν ἀξίαν ἢ χάρις ἐζήτει. Νυνὶ δέ καὶ δι' ἀναξίων εἰώθεν ἐνεργεῖν ὁ Θεός, καὶ οὐδέν τοῦ βαπτίσματος ἢ χάρις παρά τοῦ βίου τοῦ ἱερέως παραβλάπτεται... Οὐδέν γάρ ἄνθρωπος εἰς τὰ προκείμενα εἰσάγει, ἀλλὰ τὸ πᾶν τῆς τοῦ Θεοῦ δυνάμεως ἔργον ἐστὶ, κακείνός ἐστιν ἡμᾶς ὁ μυσταγωγῶν» (Ε.Π.Ε. 18,220).

Μετὰ φρασσις : Συμβαίνει νά βλέπουμε λαϊκούς νά ζοῦν μέ εὐσέβεια, ἐνῶ ἱερεῖς νά ζοῦν μέ ἀτιμία. Καί δέν θά μπορούσε οὔτε βάπτισμα νά ὑπάρχη οὔτε Σῶμα Χριστοῦ οὔτε προσφορά χάριτος ἀπό τέτοιους ἱερεῖς, ἂν ἡ χάρις ἀναζητοῦσε πάντοτε τούς ἀξιούς. Ἀλλ' ὅμως ὁ Θεός συνηθίζει νά ἐνεργῇ καί δι' ἀναξίων. Δέν παραβλάπτεται καθόλου ἡ χάρις τοῦ βαπτίσματος λόγω τοῦ βίου τοῦ ἱερέως... Διότι ὁ ἄνθρωπος καθόλου δέν συμβάλλει στά μυστήρια, ἀλλὰ τὸ πᾶν εἶναι ἔργο τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖνος εἶναι πού μᾶς ὁδηγεῖ στά μυστήρια.

3. Εὐλάβεια καί δέος. Ἀπαιτεῖται ἱερό δέος κατά τὴν τέλεσι τῶν Μυστηρίων, καί μάλιστα τῆς θείας Εὐχαριστίας. Ἡ ἱερωσύνη εἶναι χαρισματική ὡς πρὸς τὴν πρόσληψι. Δέν εἶναι χαριστική ὡς πρὸς τὴν μετάδοσι. Ἔχει ὁ ἱερεὺς μαρτύριο στὴ συνείδησί του, πῶς θά μεταδώσῃ καί τὸ ποῦ θά μεταδώσῃ τὴν θεία Εὐχαριστία.

4. Διδακτικὸς ζῆλος. Ἡ χειροτονία ἐνός κληρικοῦ εἶναι συνάρτησις καί τῆς διαθέσεώς του νά ἐπιμελῆται τὸν λόγο. Ὁ ἱερεὺς δέν εἶναι βουβό πρόσωπο. Εἶναι δάσκαλος. Ἄν ὁ κόπος γιὰ τὸ κήρυγμα εἶναι μία φορά ἀπαραίτητος, ἀφοῦ δέν νοεῖται ἀκολουθία χωρίς κήρυγμα, ἢ συνέπεια τῆς ζωῆς τοῦ διδάσκοντος εἶναι ἐκατὸ φορές πιὸ ἀπαραίτητη.

Τὰ ἔργα ἐπισφραγίζουν τὰ λόγια.

Διαφορετικά οἱ κληρικοί τῆς Ἐκκλησίας θά μοιάζουν μέ τούς φαρισαίους, οἱ ὁποῖοι «λέγουσι καί οὐ ποιοῦσιν» (Ματθ. κγ' 3). Οἱ πιστοὶ βεβαίως ὀφείλουν ν' ἀκοῦνε τὸν λόγο τοῦ Θεοῦ, ἔστω καί ἂν τὸ «μεγάφωνο» πού τὸν μεταδίδει, ἀποτελῇ παραφωνία μέ τὴν ζωὴ του. Ἀλλ' ἂν οἱ πιστοὶ σώζονται, αὐτὸ δέν σημαίνει κατ' ἀνάγκην καί σωτηρία γιὰ τὸν ἀσυνεπῆ λειτουργό.

«Καί ὁ Ἰούδας ἀπόστολος ἦν, ἀλλ' ὅμως οὐδέν τοῦτο ὑπὲρ τῶν ἱεροσύλων καί φιλαργύρων ἀπολογῆσεται ποτε... Ἐκαστος ἡμῶν ὑπὲρ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ Θεῷ» (Χρυσόστομος. Ε.Π.Ε. 18,622-624).

Μετὰ φρασσις : Καί ὁ Ἰούδας ἦταν ἀπόστολος, ἀλλ' ὅμως αὐτὸ καθόλου δέν μπορεί νά χρησιμοποιηθῇ ὡς δικαιολογία τῶν ἱεροσύλων καί τῶν φιλαργύρων... Κάθε ἓνας ἀπό μᾶς θά δώσῃ λόγο γιὰ τὸν ἑαυτό του στὸν Θεό.

Τιμὴ στὸν ἱερέα

Πάντοτε θά βρίσκωνται καί οἱ ἱεροκατήγοροι. Εἶναι ἀσεβεῖς, πού ἀκονίζουν τὴν γλῶσσα τους ἐναντίον ὄλων τῶν κληρικών. Δέν διαφωνοῦν τόσο μέ τὴν ζωὴ ὠρισμένων ὄντως ἀναξίων κληρικών. Κυρίως μισοῦν Ἐκεῖνον, πού θυμίζουν μέ τὴν παρουσία τους· δηλαδή τὸν Ἰησοῦ Χριστό καί τὸ Εὐαγγέλιό Του.

«Ἐπερορῶμεν τὸν χειροτονούμενον καί λοιδοροῦμεν καί μυρίοις ὀνειδέσει πλύνομεν, καί, τούς ἀδελφούς ἡμῶν κωλυθέντες κρίνειν, κατά τῶν ἱερέων τὴν γλῶσσαν ἀκονῶμεν... Ταῦτα λέγω, οὐκ ἀποδεχόμενος τούς ἀναξίως τὴν ἱερωσύνην διοικοῦντας, ἀλλὰ καί σφόδρα ἐλεῶν καί δακρύων... Κἂν ὁ βίος αὐτῶν σφόδρα διαβεβλημένος ἦ, σὺ δέ, ἂν σαυτῶ προσέχῃς, οὐδέν παραβλαβήσῃ εἰς τὰ ἐγκεχειρισμένα αὐτῶ παρά τοῦ Θεοῦ» (Ε. Π.Ε. 14,714-716).

Μετὰ φρασσις : Δυστυχῶς περιφρονοῦμε τόν χειροτονούμενο καί τόν βρίζουμε καί τόν περιλούζουμε μέ ἄπειρά κακά. Καί ἐνῶ ἔχουμε τήν ἀπαγόρευσι νά κρίνουμε τούς ἀδελφούς μας, ἐμεῖς ἀκονίζουμε τή γλῶσσα μας ἐναντίον τῶν ἱερέων... Αὐτά τά λέω ὄχι ἐπιδοκιμάζοντας ὅσους ἀσκοῦν ἀνάξια τήν ἱερωσύνη, ἀλλά καί τούς λυποῦμαι καί κλαίω γι' αὐτούς... Καί ἂν ἀκόμα ὁ βίος τους εἶναι πάρα πολύ διεφθαρμένος, ἐσύ, ἂν προσέχης τόν ἑαυτό σου, δέν θά ζημιωθῆς σέ τίποτε σχετικά μ' ἐκεῖνα πού παραδόθηκαν σ' αὐτόν ἀπό τόν Θεό.

- Ἄν εἶναι ἀξιόμειπτοι οἱ ἱεροκατήγοροι, εἶναι ἀξιόμειπτοι καί οἱ λειτουργοί ἐκεῖνοι, πρεσβύτεροι ἢ ἐπίσκοποι, ὅταν δέν ὀρθοτομοῦν τόν λόγο τῆς ἀλήθειας. Ὁ Χρυσόστομος λέει. Ἄν κάποιος ἀλλοιώνῃ τό δόγμα, τήν ἠθική διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου, ὀφείλουν σ' αὐτόν ἀνυπακοή οἱ πιστοί.

«Πάντας μέν ὁ Θεός οὐ χειροτονεῖ, διά πάντων δέ αὐτός ἐνεργεῖ, εἰ καί αὐτοί εἶεν ἀνάξιοι, διά τό σωθῆναι τόν λαόν... Εἰ μέν δόγμα ἔχει διεστραμμένον, κἄν ἄγγελος ἦ, μή πείθου. Εἰ δέ ὀρθά διδάσκει, μή τῷ βίῳ πρόσσεχε, ἀλλά τοῖς ῥήμασιν» (Χρυσόστομος. Ε.Π.Ε. 23,492).

Θά σωθοῦν οἱ ἱερεῖς;

Τό ἐρώτημα, πού ἀπασχολεῖ τούς εὐλαβεῖς κληρικούς εἶναι: «Θά σωθοῦμε; Θά βροῦμε ἔλεος ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως;» (Λουκ. ιγ' 23).

«Οὐκ οἶμαι εἶναι πολλούς ἐν τοῖς ἱερεῦσι τούς σφζομένους, ἀλλά πολλῶ πλείους τούς ἀπολλυμένους· τό δέ αἴτιον, ὅτι μεγάλως τό πρᾶγμα δεῖται ψυχῆς» (Ε.Π.Ε. 15,108).

Μετὰ φρασσις : Δέν νομίζω, ὅτι ἀνάμεσα στούς ἱερεῖς εἶναι πολλοί ἐκεῖνοι πού σώζονται. Πολύ περισσότεροι εἶναι ἐκεῖνοι πού χάνονται. Ἡ αἰτία;

Τό λειτουργημά τους χρειάζεται γενναία ψυχή.

- Θά σωθοῦν οἱ κληρικοί, ἂν ἀποβάλουν τήν ψευδαίσθησι καί ντυθοῦν τή συναίσθησι, ὅτι καί αὐτοί εἶναι ἄμαρτωλοί.

«Ἡ χάρις ἐστίν, ἢ τό πᾶν ἐργαζομένη... Ὁ ἱερεύς τήν ἑαυτοῦ δανερίζει γλῶτταν, καί τήν ἑαυτοῦ παρέχει χεῖρα... Τόν Θεόν φοβώμεθα καί τούς ἱερέας αὐτοῦ ἐντίμους ἔχωμεν, πᾶσαν αὐτοῖς ἀπονέμοντες τιμήν» (Ε.Π.Ε. 14,716).

Μετὰ φρασσις : Ἡ χάρις εἶναι ἐκείνη, πού ἐπιτελεῖ τό πᾶν... Ὁ ἱερέας δανερίζει τήν γλῶσσα του καί δίνει τό χέρι του... Ἄς φοβώμεθα τόν Θεό καί ἄς τιμᾶμε τούς ἱερεῖς του, ἀποδίδοντας σ' αὐτούς κάθε τιμή.

- Θά σωθοῦν καί οἱ κληρικοί, ἂν τό κλειδί πού τούς ἐμπιστεύθηκε ὁ Θεός, τό χρησιμοποιοῦν καί γιά τόν ἑαυτό τους. Ὅποιος ἀγαπᾷ τόν Χριστό, ἀγαπᾷ καί τόν λειτουργό Του, πού εὐσυνείδητα τελεῖ τό καθήκον του.

«Ὁ τόν Χριστόν ἀγαπῶν, οἶος ἂν ἦ ὁ ἱερεύς, ἀγαπήσει αὐτόν, ὅτι δι' αὐτοῦ τῶν φρικτῶν μυστηρίων ἐπέτευχεν... Τόν οὐρανόν σοι ἀνέωξεν οὗτος, καί οὐ φιλεῖς καί περιέπεις;» (Χρυσόστομος. Ε.Π.Ε. 22,552).

Οἱ προσευχές εἶναι θερμές «ὑπέρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτημάτων καί τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων». Θερμές προσευχές, ὥστε νά τύχουμε τοῦ ἐλέους τοῦ Θεοῦ. Νά μᾶς ἐλεήσῃ γιά τήν ραθυμία μας, τήν ἀδιαφορία μας, τόν ἐγωισμό μας, τήν ἀμέλειά μας καί τήν ἀπρόσεκτη ζωή μας. Ὅταν πρόκηται νά λειτουργήσουμε, παίρνουμε τόν «καιρό».

- Εἶναι καιρός νά λειτουργήσουμε καί ὡς μετανοοῦντες.

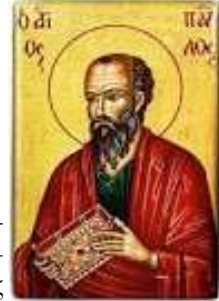
«Ἐλέησον ἡμᾶς, Κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς».

Δ.Γ.Α.

ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ

Οικοδομή και σωτηρία

Ἑμμελής ἀνάγνωσις

Εμπόδιο πρὸς παρακολούθησι καὶ κατανόησι τοῦ Ἀποστόλου εἶναι κάποτε ὁ... ψάλτης! Οἱ περισσότεροι ψάλτες δυστυχῶς θεωροῦν τὸν Ἀπόστολο εὐκαιρία γιὰ ἐπίδειξι τῆς φωνῆς τους καὶ τῆς μουσικῆς τους ἰκανότητος. Μά ὁ Ἀπόστολος εἶναι **ἀνάγνωσμα**, δέν εἶναι ψάλσιμο. Εἶναι τροφή πνευματική, δέν εἶναι τροφή ἐγωιστική. Ὁ ἴδιος ὁ ψάλτης προαναγγέλλει, ὅτι θά διαβάσῃ μέ καλή ἀπαγγελία τό ἱερό κείμενο. Λέει π.χ.: «*Πρὸς Ἐφεσίους ἐπιστολῆς Παύλου τό ἀνάγνωσμα*».

● Καί ἐνῶ ἀναγγέλλει, ὅτι ἀνάγνωσμα θά διακονήσῃ, σάν νά... ψεύδεται! Εὐθύς ἀμέσως μετατρέπει τό ἀνάγνωσμα σέ «κοκκοροειδές» ψάλσιμο. Οὔτε ὁ ἴδιος καταλαβαίνει τίποτε, οὔτε φυσικά καί στούς ἄλλους... ἐπιτρέπει νά καταλάβουν κάτι ἀπό τόν θεόπνευστο λόγο!

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει γιατί τόν εὐλογεῖ ὁ λειτουργός μέ τό «*Εἰρήνη σοί τῶ ἀναγινώσκοντι*»; Μήπως καί ὁ λειτουργός δέν ἄκουσε, ὅτι ἀνάγνωσμα δέν λέχθηκε καί ὅτι σέ μουσικές κορῶνες μεταμορφώθηκαν τά ἱερά λόγια; Καί μήπως ὡς προεστώς καί ὑπεύθυνος τῆς λατρευτικῆς συνάξεως ὀφείλει νά ἐξηγήσῃ στόν ψάλτη, ὅτι τό ἀποστολικό ἀνάγνωσμα δέν εἶναι δικό του, ἀλλ' εἶναι λόγια τῶν Ἀποστόλων;

● Τά ὅσα ἐδῶ σημειώνουμε δέν ἀφοροῦν βέβαια στούς εὐλαβεῖς ἐκείνους «ἀναγνώστες» (ψάλτες), πού ἀποδίδουν σεμνά καί κατανοητά τόν Ἀπόστολο μέ ἑμμελῆ ἀνάγνωσι.

Πρὸς οἰκοδομή

Τί, λοιπόν, πρέπει νά κάνουμε; Νά καταργήσουμε τό τυπικό; Νά περικόψουμε τίς ἀκολουθίες; Νά καταργήσουμε εὐχές καί προσευχές;

Ἦχι! Τίποτε ἀπό ὅλα αὐτά. Δέν εἶναι ὑπόθεσις μεμονωμένων προσώπων τό νά ἀλλάξουν ἢ νά διορθώσουν τό τυπικό τῆς Ἐκκλησίας, τά λεγόμενα καί τά ψαλλόμενα.

● Ἐμεῖς μπορούμε νά κρατήσουμε τό μεγαλεῖο τῶν λόγων τῆς λατρείας μας, νά διατηροῦμε ὅσο γίνεται τήν ὁμοιομορφία στή λατρεία, ἀλλά καί νά συνειδητοποιήσουμε τήν εὐθύνη, πού σήμερα ἔχει ξεχαστῆ ἀπό τούς περισσότερους μας, καί λειτουργούς καί ψάλτες. Δέν εἴμαστε ἔμμισθοι «κανταδόροι»! Εἴμαστε οἱ «τρέμοντες» τοὺς λόγους τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας. Δηλαδή:

● Λειτουργοῦμε καί ψέλνουμε γιὰ τήν δόξα τοῦ Θεοῦ καί τήν ὠφέλεια τοῦ λαοῦ.

● Λειτουργοῦμε καί ψέλνουμε πρὸς «οἰκοδομήν καί σωτηρίαν».

● Λειτουργοῦμε καί ψέλνουμε γιὰ νά ῥιγοῦμε καί νά συγκλονιζώμαστε.

● Λειτουργοῦμε καί ψέλνουμε ὄχι ὡς γραμμόφωνα ἢ μαγνητόφωνα ἢ CD, πού ψυχρά μεταδίδουν ὅσα χαράκτησαν πάνω τους.

● Εἴμαστε φορεῖς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Πυρακτωνόμαστε καί πυρακτώνουμε. Τό Πνεῦμα τό Ἅγιον μᾶς καθοδηγεῖ, ὥστε ὄλο τό ἐκκλησίασμα νά ἀπορῆ καί νά θαυμάζη: «Πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος *τῆ ἰδίᾳ διαλέκτῳ* ἡμῶν;» (Πράξ. β' 8).

● Κατανοοῦμε καί φωτίζουμε.

● Εἴμαστε ἀγγελιαφόροι καί κράχτες τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Μυστική ζωή καί μουσική ἱκανότητα

Τό ψάλσιμο δέν εἶναι μουσική τέχνη· εἶναι *μυστική ζωή*. Μπορεῖ ἕνας ψάλτης νά εἶναι «καλλιτέχνης» καί στή φωνή καί στή μουσική γνῶσι, ἀλλά νά μή συγκινηταί μέ τά ὅσα ψέλνει. Τό πλέον πιθανόν εἶναι νά στέκη στό ἀναλόγιο ὄχι ὡς λατρεῦον τόν Θεό, ἀλλ' ὡς λατρευόμενος... ἐπιδειξιάς!

Καί ἀντίθετα, μπορεῖ ἕνας ἀπλός χριστιανός, πού μέ ἱερό δέος ἐκκλησιάζεται, νά ζῆ μυστικά τά λόγια τοῦ ψαλσίματος. Δέν θά ἦταν βέβαια κακό νά συνδυάζη κάποιος καί τά δύο: καί *μυστική ζωή καί μουσική ἱκανότητα*. Τό προτιμότερο ὅμως εἶναι τό πρῶτο.

Με εὐλάβεια καί πίστι

Ἦ Θεός δέν εἶναι... κουφός, γιά νά ἐξαγομε δυνατές κορῶνες. Τό «Δύναμις», πού προτρέπει ὁ διάκονος ἢ ὁ πρεσβύτερος γιά τόν Τρισάγιο ὕμνο, δέν ἔχει καμία σχέση μέ ἀργόσυρτο μέλος. Λέγεται ὡς προτροπή σ' ὄλο τό ἐκκλησίασμα νά ἀναπέμψουν «τό «Ἅγιος ὁ Θεός» ὄλοι μαζί, πιό δυνατά.

● Ἦ Θεός δέν ἔχει καμμία ἀγγελική ἐπιτροπή μουσικῆς κριτικῆς, γιά νά βαθμολογή τίς ἐπιδόσεις στή μουσική τέχνη.

● Ἦ Θεός ἀκούει στόματα καί ψυχές, πού μέ *εὐλάβεια καί πίστι* Τόν ὕμνοῦν καί Τόν παρακαλοῦν.

● Παραθέτουμε χρυσοστομικό κείμενο γιά τή λειτουργική προσευχή:

*«Εὐχή ὁδηγός οὐρανία, οὐ περὶ τήν γῆν στρεφομένη,
ἀλλ' εἰς αὐτήν τῶν οὐρανῶν πορευομένη τήν ἀψίδα.*

Ἐπερηδᾶ κτίσματα,

τέμνει νοητῶς τόν ἀέρα, ὑπέρ τόν ἀέρα πορεύεται,

διαβαίνει τάς τῶν ἄστρον χορείας, ἀνοίγει πύλας οὐρανῶν,

ὑπέρ τοὺς ἀγγέλους γίνεται.

Πρός αὐτήν τήν ἀπρόσιτον παραγίνεται Τριάδα» (Ε.Π.Ε. 31,224).

Μετὰ φρασις:

Ἦ προσευχή εἶναι οὐράνιος ὁδηγός. Δέν περιστρέφεται περὶ τήν γῆν, ἀλλά πορεύεται σ' αὐτή τήν ἀψίδα τοῦ οὐρανοῦ.

Ξεπερνᾶ τά κτίσματα, διασχίζει νοητά τόν ἀέρα,

προχωρᾶ πάνω ἀπό τόν ἀέρα, ξεπερνᾶ τίς στρατεῖες τῶν ἄστρον,

ἀνοίγει τίς πόρτες τῶν οὐρανῶν, φτάνει ὑπεράνω τῶν ἀγγέλων.

Ἔρχεται πρὸς αὐτήν τήν ἀπρόσιτη ἁγία Τριάδα..

Γνωριμία με τόν ΠΑΥΛΟ

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ Ἀποστολή κηρύγματος Ρωμ. 1' 14-17

Ἐκκλησία χωρίς κήρυγμα; (στ. 14)

Μήπως στίς ἡμέρες μας ἐλάχιστοι *«ἐπικα-
λοῦνται»* τόν Θεό, ἔχουν, δηλαδή, συν-
εχῆ κοινωνία μέ τόν Θεό, διότι ἐλάχιστοι
ἔχουν πιστεύσει πραγματικά στό μυστήριο τοῦ
Ἰησοῦ, στή σάρκωσι τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἐκ
Παρθένου, στή σταύρωσι τοῦ Θεανθρώπου
Λυτρωτοῦ, στήν ἀνάστασι τοῦ Νικητοῦ τοῦ θα-
νάτου;

- Μήπως ἐλάχιστοι πιστεύουν δυνατά καί σωστά, διότι ἐλάχιστοι εἶναι ἀκροατές τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ; Καί μήπως ἐλάχιστοι εἶναι οἱ ἀκροατές τοῦ θεοῦ κηρύγματος, διότι δέν υπάρχουν κήρυκες μέ Πνεῦμα Ἅγιο, μέ δύναμι καί σοφία, μέ ἔλξι καί πειθώ, μέ χάρι καί ἀρετή;

- Παρατηρεῖται κάποια παραθεώρησις τοῦ κηρύγματος. Κάποτε φθάνουν νά μιλάνε καί γιά προτεσταντική ἐπίδρασι! Ἐπειδή, δηλαδή, οἱ προτεστάντες ὑπερτονίζουν τό κήρυγμα, φθάνουν μερικοί «ὀρθόδοξοι» νά καταργοῦν οὐσιαστικά τό κήρυγμα. Ἄλλ' ἀλλοίμονο!

Ἐπειδή ἀπό μία πηγή πίνουν νερό καί οἱ ἄρρωστοι, θά καταδικασθοῦν οἱ ὑγιεῖς νά μή πίνουν νερό; θά καταδικασθοῦν στόν ἐκ δίψης θάνατο; Τό νά μή πιοῦν οἱ ὑγιεῖς μέ τό ἴδιο δοχεῖο, πού χρησιμοποίησαν ἀσθενεῖς, τό καταλαβαίνουμε. Ἄλλά τό νά μή πιοῦν καθόλου ἀπό τήν πηγή, αὐτό εἶναι παρανοϊκό καί ἐγκληματικό. Ἐπειδή οἱ ἄρρωστοι στήν πίστι, οἱ πλανεμένοι, οἱ αἰρετικοί, χρησιμοποιοῦν τό κήρυγμα, θά πάψουν οἱ ἔχοντες τήν ὑγιαίνουσα διδασκαλία, οἱ ὀρθόδοξοι, νά κηρύττουν ἢ ν' ἀκούουν κήρυγμα;

Σ' ὄλους ἐκείνους, πού ὑποτιμοῦν τόν λόγο τοῦ Θεοῦ καί λησμονοῦν, ὅτι ὄλοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἐραστές τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, οἱ δέ ἅγιοι Πατέρες ἦσαν ὄλοι ἐξηγητές τοῦ λόγου τῆς Γραφῆς, σ' ὄλους τούς περιφρονητές τοῦ κηρύγματος εἶναι πάντοτε συγκλονιστικά τά ἐρωτηματικά τοῦ Παύλου. *«Πῶς ἐπικαλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; Πῶς πιστεύουσιν οὐδ' οὐκ ἤκουσαν; Πῶς ἀκούσουσι χωρίς κηρύσσοντος; Πῶς κηρύξουσιν ἐάν μή ἀποσταλῶσι;»* (Ρωμ. 1' 14-15).

- Ὑπάρχουν, ὕστερα ἀπό εἴκοσι αἰῶνες ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, κῶροι τοῦ πλανήτου μας, πού δέν ἔφθασε *«ὁ κηρύσσων»*. Πῶς νά πιστέψουν οἱ λαοί τῆς γῆς, ἀφοῦ δέν ἔχουν ἀκούσει πολλοί ἀπ' αὐτούς τίποτε γιά τό Χριστό; Καί πῶς ν' ἀκούσουν, ἀφοῦ δέν υπάρχουν *«κηρύσσοντες»*, δέν υπάρχουν ὀρθόδοξοι ἱεραπόστολοι;

Τό κήρυγμα περιορίστηκε στούς λίγους δικούς μας ἀνθρώπους. Καί βεβαίως καί αὐτοί χρειάζονται κήρυγμα, συνεχῆ *«ὕπομνησιν»*. Ποτέ δέν θά φθάσει ἕνας χριστιανός νά μή χρειάζεται τό κήρυγμα. Γι' αὐτό γράφει ὁ ἀπόστολος Πέτρος: *«Οὐκ ἀμελήσω αἰεὶ ὑμᾶς ὑπομιμνήσκειν περὶ τούτων, καίπερ εἰδότης καί ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρουσίᾳ ἀληθείᾳ»* (Β' Πέτρ. α' 12). Ἄλλά πέρα ἀπό τούς λίγους «δικούς» μας, ὑπάρχει ἕνας κόσμος ἢ ἀποξενωμένος ἢ ξένος. Ζῆ γύρω μας, λέγεται καί χριστιανικός, ἀλλ' εἶναι ἀκατήχτος. Ἦ μπορεῖ νά βρισκεται μακριά, σέ ξένες κῶρες καί νά ἔχουν κι αὐτοί ἀπόλυτη τήν ἀνάγκη τοῦ *«κηρύσσοντος»*.

Λέει ὁ Χρυσόστομος σχετικά μέ τό ρόλο τοῦ κηρύγματος στό θέμα τῆς σωτηρίας: *«Τό*

μέν σωθῆναι ἐκ τοῦ ἐπικαλέσασθαι ἦν, τό δέ ἐπικαλέσασθαι ἐκ τοῦ πιστεῦσαι, τό δέ πιστεῦσαι ἐκ τοῦ ἀκοῦσαι, τό δέ ἀκοῦσαι ἐκ τοῦ κηρῦξαι, τό δέ κηρῦξαι ἐκ τοῦ ἀποσταλῆναι» (Ε.Π.Ε. 17,356).

Ἐπιτομή κηρύγματος (στ. 15. 17)

Τό κήρυγμα δέν εἶναι ἀτομική ἢ ἀνθρώπινη υπόθεση. Εἶναι ἀποστολή τοῦ Θεοῦ. Ὁ κήρυκας δέν εἶναι αὐτόκλητος· εἶναι θεόκλητος. Δέν λαλεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ· εἶναι στόμα Θεοῦ. Ἐνα ἀπό τά μεγάλα δῶρα τοῦ Θεοῦ εἶναι οἱ ἀποστολοί. Ἡ δέ ἱστορία τῆς ἀποστολῆς συνεχίζεται στήν Ἐκκλησία. Οἱ κήρυκες δέν εἶναι διδάσκαλοι ἢ ρήτορες, πού σπουδάζουν σέ κάποια σχολή καί παίρνουν τί σφραγίδα καί τό χρῆσμα νά διδάσκουν. Κάτι τέτοιο γίνεται μέ ὁποιοδήποτε ἀνθρώπινο λόγο. Γιά τόν θεῖο λόγο ἀπαιτεῖται εἰδικό χάρισμα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Πρόκειται γιά τό χάρισμα τῆς προφητείας, τῆς ἀποστολῆς.

Τήν ἀποστολή γιά τό ἔργο τοῦ κηρύγματος παρουσιάζει στή συνέχεια ὁ Παῦλος: «*Πῶς δέ κηρύξουσιν ἐάν μή ἀποσταλῶσι; Καθώς γέγραπται: Ὡς ὠραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνῃ, τῶν εὐαγγελιζομένων τά ἀγαθά!*» (στ. 15). Δηλαδή: Καί πῶς θά κηρύξουν, ἂν δέν ἀποσταλοῦν; Εἶναι γραμμένο: «Πόσο ὠραῖα εἶναι τά πόδια αὐτῶν πού κηρύττουν σωτηρία, πού κηρύττουν τά ἀγαθά!».

- Ὁ Θεός ἀποστέλλει «τόν ἄγγελόν του πρό προσώπου του». Ὁ ρόλος τοῦ κήρυκος εἶναι προδρομικός, ν' ἀνοίξῃ ὁ δρόμος στίς καρδιές, γιά νά περάσῃ ὁ Χριστός.

- Ὁ Θεός ἀποστέλλει τούς προφήτες του σέ καιρούς κυρίως ἀποστασίας καί διαφθοράς: Νά ριφθοῦν μέσ' στό λαό καί μέ δύναμι νά φέρουν τί σωτηριώδη μεταβολή. Ὁ προφητικός λόγος δέν εἶναι ὁ ἀρεστός στούς ἀνθρώπους· εἶναι σύμφωνος μέ τό ἅγιο θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ὁ προφήτης γνωρίζει τί δυσκολία, πού θά συναντήσῃ. Ἀλλά τό πρῶτο, πού λογίζεται, εἶναι ἡ ὑπακοή στήν κλῆσι τοῦ Θεοῦ. Καί ἀπαντᾷ στήν ἀποστολική κλῆσι: «*Ἴδού ἐγώ εἰμι ἀπόστειλόν με*» (Ἦσ. στ' 8).

- Ὁ Θεός ἀποστέλλει τούς μαθητές Του. Δέν τούς ἀναμένουν ἀποδοχή καί χειροκρότημα. Ἐχθρότητα καί μανιακή διάθεση θά

συναντήσουν. Θά εἶναι σάν πρόβατα ἀνάμεσα σέ λύκους: «*Ἴδού ἐγώ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων*» (Λουκ. ι' 16). Παρ' ὅλες τίς δυσκολίες, πού ἔχει τό ἀποστολικό ἔργο, τό κηρυκτικό ἔργο, εἶναι ὠραῖο καί θαυμάσιο. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἀκόμη ἀπό τήν Παλαιά Διαθήκη, ἐκφράζει τό θαυμασμό του γιά τά ἱεραποστολικά πόδια· γιά τά πόδια ἐκεῖνα, πού τρέχουν παντοῦ, γιά νά μεταδώσουν τό μήνυμα τοῦ Θεοῦ τῆς εἰρήνης, τοῦ Θεοῦ τῶν ἀγαθῶν.

Ὁ λόγος αὐτός εἶναι παρμένος ἀπό τόν προφήτη Ἡσαΐα. Βλέπει ὁ προφήτης ἀπό τό ἕνα μέρος ἐκείνους, πού μέ τά ἔργα τους γίνονται αἰτία νά βλασφημηται ὁ Θεός ἀνάμεσα στά ἔθνη. «*Τάδε λέγει Κύριος· Δι' ὑμᾶς διά παντός βλασφημεῖται ὁ Θεός ἐν τοῖς ἔθνεσι*» (Ἦσ. νβ' 5). Καί ἀπό τό ἄλλο μέρος βλέπει τήν παρουσία τοῦ Θεοῦ, πού τρέχει πάνω στά βουνά μέ τά πόδια κάποιου εὐαγγελιστοῦ, πού εὐαγγελίζεται τήν εἰρήνη, πού εὐαγγελίζεται τά ἀγαθά τοῦ Θεοῦ καί μέ τό κήρυγμά του κάνει φανερή τί σωτηρία τῆς Σιών (Ἦσ. νβ' 6).

- Ὁραῖα τά πόδια τῶν ἀποστόλων, τῶν κηρῦκων. Ἐπιστρατευμένα στό ἔργο τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τρέχουν παντοῦ. Ὁ Κύριος στό Μυστικό Δεῖπνο ἔπλυσε τά πόδια τῶν μαθητῶν. Ἦταν πράξις καί ὑψίστης ταπεινώσεως καί ἀποστολικῆς προετοιμασίας. Ἐτοίμασε τά πόδια ἐκεῖνα, πού θά διέτρεχαν ὅλη τή γῆ, γιά νά εὐαγγελισθοῦν τόν Χριστό, πού μέ τό Σταυρό Του ἔφερε τήν εἰρήνη ἀνάμεσα στόν ἄνθρωπο καί τόν Θεό. «*Οἱ Ἀπόστολοι ἑαυτούς τῷ Χριστῷ ἀναθέμενοι, ὠραίους πόδας ἐξαπενίζοντο, εὐαγγελιζόμενοι πᾶσιν εἰρήνῃ*» (εἰρμός ε' ὠδῆς κανόνος Μ. Πέμπτης).

- Τρέχουν σήμερα οἱ ἄνθρωποι. Οὐδέποτε ἄλλοτε ἦσαν τόσο κινούμενοι, ὅσο σήμερα. Τρέχουν βέβαια μέ... ξένα πόδια. Τρέχουν οἱ ῥόδες ἰλιγγιωδῶς. Ἄλλοτε εἶχαμε τούς περηνγητές ἢ τούς ἐξερευνητές. Τώρα ἔχουμε τούς τουρίστες. Ἀκόμα καί στό θρησκευτικό κῶρο ἔχει μεγάλη πέρασι ὁ τουρισμός, ὑποκρυπτόμενος πίσω ἀπό τό μανδύα κάποιου προσκυνήματος. Κι ἐνῶ ὅλοι τρέχουν, γιά νά δοῦν νέους τόπους καί νά διασκεδάσουν ἢ ἀτομικά νά εὐχαριστηθοῦν καί νά ὠφεληθοῦν, ἐλάκιστοι δανερίζουν τά πόδια τους στήν ἀποστολή.

• Ἡ πρώτη ἀνάγκη τοῦ κόσμου εἶναι ὁ εὐαγγελισμός. Καί ὁ πῶς δύσκολος εὐαγγελισμός εἶναι ἐκεῖ, πού νομίζουν, ὅτι τά ξέρουν ὅλα. Καί ὅμως καί ὁ λεγόμενος θρησκευτικός κόσμος ἔχει ἀνάγκη ἐπανευαγγελισμοῦ, ἢ μᾶλλον εὐαγγελισμοῦ, διότι εἶναι ἀμφίβολο, ἂν ἔγινε ποτέ σωστός εὐαγγελισμός. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἀπό τότε, πού σαφῶς τόν κάλεσε ὁ Θεός νά κηρύξῃ σ' ὅλα τὰ ἔθνη (Πράξ. θ' 15), δέν σταμάτησε καθόλου. «Τρέχω», γράφει ἐπανελημμένως (Α' Κορ. θ' 26. Γαλ. β' 2. Φιλιπ. β' 10. Ἐβρ. ιβ' 1). Καί ἀπό τούς χριστιανούς ἔνα ζητάει: Νά προσεύκωνται, «*ἵνα ὁ λόγος τοῦ Κυρίου τρέχῃ*» (Β' Θεσ. γ' 1).

• Τρέξιμο γιά κήρυγμα, νά τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. Ὅπως τό καλῶδιο μεταδίδει τό ἡλεκτρικό ρεῦμα παντοῦ, ἔτσι καί τό κήρυγμα. Μεταδίδει παντοῦ τήν πίστι. Γι' αὐτό ἐξάγει ὁ Παῦλος τό συμπέρασμα: «*Ἴνα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἢ δέ ἀκοή διά ῥήματος Θεοῦ*» (στ. 17). Πολλά μέσα χρησιμοποιοῖ ὁ Θεός γιά τί σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Θά λέγαμε, ὅτι τά δυνατότερα εἶναι ὁ λόγος καί τό θαῦμα. Μερικοί νομίζουν, ὅτι τά θαύματα, τά «σημεῖα», ἔχουν ἰσχυρότερη ἐπίδραση στίς ψυχές. Δέν εἶναι ὅμως ἔτσι.

• Τό θαῦμα προκαλεῖ πρόσκαιρη ἐντύπωσι· ὁ λόγος θεμελιώνει μέσα στήν ψυχή τήν ἀλήθεια. Τό θαῦμα ἐντυπωσιάζει ὁ λόγος πείθει. Τό θαῦμα εἶναι κάποτε ὑποκειμενική ὑπόθεσις· ὁ λόγος στηρίζεται στήν ἀντικειμενική πραγματικότητα. Τό θαῦμα εἶναι πιθανόν ν' ἀμφισβητηθῇ· ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ δέν ἐπιδέχεται ἀμφισβήτησι.

• Ὁ λόγος προηγείται, τό θαῦμα ἔπεται. Ὁ Κύριος πρῶτα δίδασκε, ἀποκαλύπτοντας τήν ἀλήθεια, προκαλώντας τήν ἐκπληξι καί τόν θαυμασμό, ἐλκύνοντας τίς ψυχές, καί ὕστερα ἐνεργοῦσε θαύματα. Τό ἴδιο συνέβαινε καί μέ τούς Ἀποστόλους. Ἔτσι τελειώνει τό Εὐαγγέλιο τοῦ Μάρκου: «Τοῦ Κυρίου συνεργούντος καί τόν λόγον βεβαιούντος διά τῶν ἐπακολουθούντων σημείων» (Μάρκ. ιστ' 20). Καί σημειώνει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «*Ἐπειδή καθ' ἕκαστον καιρόν σημεῖα ἐζήτουν οἱ Ἰουδαῖοι, καί τήν ὄψιν τῆς ἀναστάσεως, καί πολύ πρός τό πρᾶγμα κεκνηότες ἦσαν, φησίν, ὅτι καί μὴν ὁ προφήτης οὐ ταῦτα ἐπηγγείλατο, ἀλλ' ὅτι ἐξ ἀκοῆς ἡμᾶς ἔδει*

πιστεῦσαι» (Ε.Π.Ε. 17,358). Μετάφρασις: Ἐπειδή πάντοτε οἱ Ἰουδαῖοι (καί ὄχι μόνο) ζητοῦσαν θαύματα καί τήν ἐμφάνισι τῆς ἀναστάσεως, καί εἶχαν πολλές ἀμφιβολίες γι' αὐτά, λέει ὁ Παῦλος, ὅτι καί ὁ προφήτης δέν ὑποσχέθηκε θαύματα, ἀλλά τόνισε, ὅτι ἡμεῖς πρέπει νά πιστέψουμε ἀκούοντας τό κήρυγμα.

«*Ἴνα ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς, ἢ δέ ἀκοή διά ῥήματος Θεοῦ*» (στ. 17). Δηλαδή: Ἴνα ἡ πίστις γεννιέται ἀπό τήν ἀκρόασι τοῦ κηρύγματος. Τό δέ κήρυγμα συνίσταται στόν λόγο τοῦ Θεοῦ.

• Γιατί ἡ πίστις, δηλαδή, ὁ Χριστός μπαίνει στήν καρδιά μέ τήν ἀκοή; Διότι ἡ ἀκοή παίρνει τόν λόγο, τόν ὁδηγεῖ στή διεργασία τῆς ἐλευθέρας βουλήσεως καί ὅταν δοθῇ ἡ συγκατάθεσις τοῦ ἀνθρώπου, τότε ὁ λόγος ἀπό ἀκοή ἀπλή, γίνεται ὑπακοή. Τά αὐτιά εἶναι ἡ θυρίδα, τήν ὁποία κτυπᾷ ὁ λόγος, προκειμένου νά κατακτήσῃ τήν ψυχή. Καί ἡ πίστις, γιά τήν ὁποία ἐδῶ μιλάει ὁ Παῦλος, ὅτι γεννᾶται «*ἐξ ἀκοῆς*», δέν εἶναι μόνο ἡ παραδοχή τῶν ἀληθειῶν τοῦ λόγου, ἀλλά καί ἡ ὁλοκληρωτική παράδοσις τῆς ψυχῆς, ἡ ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στόν Θεό, ἡ ἀπόλυτη ὑπακοή στό *ῥῆμα τοῦ Θεοῦ*.

• Τό θαῦμα τοῦ Θεοῦ συνοδεύεται μέ τό *ῥῆμα τοῦ Θεοῦ*. Τό ὕψιστο θαῦμα, ἡ σάρκωσις τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ξεκίνησε μέ ἀκοή καί πίστι. Ἦκουσε ἡ Παρθένος τόν παράδοξο λόγο τοῦ ἀγγέλου. Ὑποτάχθηκε: «*Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατά τό ῥῆμά σου*» (Λουκ. α' 18). Ἦταν *ῥῆμα Θεοῦ*. Ῥῆμα, πού ἰσοδυναμοῦσε μέ τό μεγάλο βῆμα τοῦ Θεοῦ. Καί ἡ πρώτη δημιουργία καί ἡ δευτέρα δημιουργία ἔχουν σχέση μέ λόγο Θεοῦ. Λέει ὁ Χρυσόστομος: «*Τῷ γάρ Θεῷ καί λέγοντι καί θαυματουργοῦντι ὁμοίως πιστεύειν καί πείθεσθαι δεῖ· ἐπεὶ καί τά ἔργα καί τά θαύματα ἀπό τῶν λόγων ἐστί τῶν ἐκείνων. Καί γάρ καί ὁ οὐρανός καί τά ἄλλα πάντα οὕτως ἐστί*» (Ε.Π.Ε. 17,360). Μετάφρασις: Τόν Θεό, καί ὅταν ὁμιλῇ κι ὅταν θαυματουργῇ, πρέπει κατὰ τόν ἴδιο τρόπο νά τόν πιστεύουμε καί νά ὑπακούουμε. Διότι καί τά ἔργα καί τά θαύματα γίνονται ἀπό τά δικά Του λόγια. Καί ὁ οὐρανός καί τά πάντα μέ τόν λόγο Του ἐστερεώθησαν.

Δ.Γ.Α.

Ἐλεύθεροι

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΙ

Ὅλοι φταίμε σέ πολλά

Τά ἀμαρτήματά μας εἶναι πταίσματα καί πλημμελήματα, ἀνομήματα καί ἀτοπήματα, ἐλαττώματα καί παθήματα, ἀσθενήματα καί τραύματα, ἀδικήματα καί ἐγκλήματα. Στούς ψαλμούς τῆς μετανοίας ζητᾶμε ἄφεσι «τῶν ἡμῶν ἐγκλημάτων». Καί εἶναι πολλά τά ἐγκλήματά μας, δηλαδή, οἱ ἀξιοκατάκριτες πράξεις μας. Τό βεβαιώνει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐπανελημμένως. Ὁ ἀδελφόςθεος Ἰάκωβος λέει: «Πολλά πταίομεν ἅπαντες» (γ' 2).

• Γιά νά μή νομισθῆ, ὅτι πρόκειται περί ὑπερβολικοῦ λόγου, περί ταπεινολογίας, ἅς προβοῦμε σέ ἐξετάσεις σ' ἓνα μόνο μέλος τοῦ σώματός μας: στή γλῶσσα. Ποιά γλῶσσα θά βγῆ καθαρῆ ἀπό τίς ἐξετάσεις, πού θά γίνουν στό ἐργαστήριο τῆς Ἁγίας Γραφῆς; Τό συμπέρασμα τῆς ἐξετάσεως γιά ὅλους τοὺς ἀνθρώπους: «Ἡ γλῶσσα ἀκατάσχετον κακόν, μεστή ἰού θανατηφόρου» (Ἰακ. γ' 8).

Ἄν κάνουμε παρόμοιες ἐξετάσεις σ' ὅλα τά μέλη καί σ' ὅλες τίς αἰσθήσεις, τότε θά δικαιολογήσουμε τήν ἀγωνία τοῦ ὑμνωδοῦ καί θά γίνῃ ἡ ἀγωνία του καί δική μας ἀγωνία: «Ἐλέησον ἡμᾶς, τοὺς πταίοντάς σοι πολλά».

• Ἀμαρτάνουμε «ἐν ἔργῳ καί λόγῳ» μέ τίς πονηρές πράξεις μας καί τά ἀπρόσεκτα λόγια μας.

• Ἀμαρτάνουμε «ἐν γνώσει καί ἀγνοίᾳ». Πολλά ἀπό τά ἀμαρτήματά μας εἶναι φανερά, σάν τά ἐξανθήματα πάνω στό πρόσωπό μας. Ἄλλα εἶναι ἀφανῆ, σάν τά μικρόβια, πού κρύβονται στόν ὄργανισμό μας.

• Ἀμαρτάνουμε «ἐκουσίως καί ἀκουσίως». Πολλές φορές θέλουμε καί ἀμαρτάνουμε. Ἐπιζητοῦμε τήν ἀμαρτία. Ἄλλοτε ὁμως πέφτουμε θύματα. Ἀμαρτάνουμε «ἐκ συναρπαγῆς». Παγιδευόμαστε. Μαγνητιζόμαστε ἀπό τοὺς πειρασμούς. Μπαίνουμε, χωρίς νά τό θέλουμε, στόν ἀνεμοστρόβιλο, στόν κυκλῶνα τῆς ἀμαρτίας.

• Κυρίως ἀμαρτάνουμε ὅλοι μέ τοὺς λογισμούς. Οἱ πράξεις τοῦ σώματος χρειάζονται χρόνο καί κατάλληλες συνθήκες. Ἄλλωστε περιορίζονται ἀπό τό φόβο, μήπως μᾶς δοῦν ἄλλοι, μήπως τιμωρηθοῦμε. Οἱ ἐσωτερικές ὁμως πράξεις, οἱ λογισμοί, τελοῦνται «ἀκόπως, ἀχρόνως, ἀνωδύνως». Λέει σχετικά ὁ Μέγας Βασίλειος: «Εὐκολοί ἐσμεν πρός τάς κατά διάνοιαν ἀμαρτίας οἱ ἄνθρωποι. Αἱ μὲν γάρ τοῦ σώματος πράξεις καί χρόνου δέονται καί εὐκαιρίας καί καμάτων καί συνεργῶν καί τῆς λοιπῆς χορηγίας. Αἱ δέ τῆς διανοίας κινήσεις ἀχρόνως ἐνεργοῦνται, ἀκόπως ἐπιτελοῦνται, ἀπραγματεύτως συνίστανται καί πάντα καιρόν ἐπιτήδειον ἔχουσιν» (εἰς τό «Πρόσεχε σεαυτῶ». Ε.Π.Ε. 6,216). Μετά φρασις: Εἴμαστε εὐκολοί στίς ἀμαρτίες μέ τό μυαλό μας. Διότι οἱ ἐξωτερικές πράξεις ἀπαιτοῦν καί χρόνο καί κατάλληλη εὐκαιρία καί κόπους καί συνεργάτες καί ἄλλη βοήθεια. Οἱ λογισμοί ὁμως λειτουργοῦν χωρίς κόπο, χωρίς πόνο, χωρίς χασομέρι. Κάθε χρόνος προσφέρεται γιά ἀμαρτίες τῆς διανοίας.

• Τό τραγικώτερο εἶναι, ὅτι ἀμαρτάνουμε στόν Θεό. «Σοί μόνῳ ἤμαρτον καί τό πονηρόν ἐνώπιόν Σου ἐποίησα» (Ψαλμ. ν' 6). Ἡ ἀμαρτία δέν εἶναι πυρο-

βολισμός στον άερα. Είναι πυροβολισμός στην καρδιά του Χριστού, του Έσταυρωμένου.

● Μπορείς να φαντασθής τον έναντι σου ανάμεσα στους σταυρωτές του Γολγοθά; Νά κρατάς ένα σφυρί κι ένα καρφί και νά τρυπάς τά χέρια του Χριστού;

Όχι. Καί όμως, αυτό γίνεται. Αν ο Θεάνθρωπος «έπαθεν υπέρ των άμαρτιών ήμών» (Α΄ Πέτρ. γ΄ 18), αν σταυρώθηκε για τίς άμαρτίες μας, αν και για μία άκόμη άμαρτία θά σταυρωνόταν, τότε στό Σταυρό Του καθηλώθηκαν και οι πολλές άμαρτίες όλων των ανθρώπων, αλλά και ή μία μόνο άμαρτία του καθενός ξεχωριστά.

Κάθε, λοιπόν, φορά, πού συνειδητά άμαρτάνουμε, ξανασταυρώνουμε τον Ίησού Χριστό. Αυτό τονίζει ο άπόστολος Παύλος: «Παραπεσόντες άνασταυρωμέν έαυτοίς τον υιόν του Θεού και παραδειγματίζομεν» (Έβρ. στ΄ 6).

Παίζουμε μέ τίς φωτιές!

Οί πανηγυρισμοί μέ βεγγαλικά και ρουκέττες υπό άκραίες μάλιστα καιρικές συνθήκες φανερώνουν τον ύψηλό βαθμό άτομικισμού, ήθικης άδιαφορίας, επικινδύνων παιχνιδιών, πράξεις φρικτής πωρώσεως.

● Τά κεχηνότα πλήθη μαγεύονται από την όμοβροντία έκρήξεων και λάμψεων στον ουρανό. Λησμονούν τή σκοτεινή πλευρά τής όλης ύποθέσεως. Άγνοείται έπιδεικτικά ή πιθανότητα λαμπαδιάσματος γειτονικού δάσους και πυρπολήσεων κατοικιών, έργοστασίων και έπιχειρήσεων!

● Όταν πάνω από όλα μετρά ή πρόκλησις έντυπωσιασμού, όργιώδους ήδονισμού, τότε οι τραυματισμοί, οι άκρωτηριασμοί και οι θάνατοι σαν να μή συγκινούν κακοήθεις έμπρηστές.

● Όταν πάνω από όλα μετρά ή πρόκλησις έντυπωσιασμού και πλουτι-

σμού, τότε ή κορυφαία έκδήλωσις ήδονιστικής ευδαιμονίας είναι σαν κι εκείνη, πού ένιωθε ο πυρομανής αυτοκράτορας τής Ρώμης, ο Νέρωνας. Ύψίστη χαρά του να καίη τίς πόλεις, και να φωτίζη τίς άπάνθρωπες γιορτές του μέ τά πυρακτωμένα σώματα των μαρτύρων. Λαμπάδες για να βλέπη τά όργια ο Νέρωνας, οι καιόμενοι μάρτυρες!

● Κάθε πυροτέχνημα, κάθε έμπρησμός, πού κατακαίει δάση, σπίτια, ανθρώπινες ζωές, είναι έγκλημα βαρύτατο. Δεν είναι τυχαίο, ότι σε πολλά μέρη τής Ελλάδος εξακολουθούν να παίζουν μέ τίς φωτιές ή να συναγωνίζονται μέ τίς «μπαλωθιές», όπως στην Κρήτη.

● Όταν ο όποιοσδήποτε έμπρησμός από κακοποιούς και τρομοκράτες τελικά καταλήγει σε πύρινη λαίλαπα, αλλά και σε άκαταδίωκτη και άτιμώρητη πρᾶξι, τότε έχουμε καταστροφές άνευ όρων και όρίων! Σταδιακά ξαπλώνεται μια ύφέρπουσα άνηθικότητα μιας έξαλλης προστυχιάς.

● Άναζητείται ο δράστης, οι ντόπιοι και άλλοδαποί έμπρηστές. Δεν συλλαμβάνονται. Και οι λίγοι πού συλλαμβάνονται, όλοι έχουν τους προστάτες τους, τους λεγομένους δικηγόρους.

● Και βέβαια δεν είναι μόνο οι ύλικές φωτιές, πού κατά εκατοντάδες πυρπολούν όλη σχεδόν τή χώρα μας. Είναι και οι άλλες φωτιές. Τά μάτια σχεδόν όλων των άνδρων φλέγονται μέ τίς πió επικίνδυνες φωτιές, πού προέρχονται από τό σχεδόν πλήρες ξεγύμνωμα των γυναικών.

● Κάποτε θά φθάσουμε στό «και τό πῦρ ου σβέννυται» (Μάρκ. θ΄ 18). Άλλοίμονό μας!

Άμαρτιοφοβία

Όταν μιλάμε για τον Ίησού Χριστό, ο νους μας πηγαίνει στην άμαρτία. Ο άπόλυτα Άναμάρτητος ήλθε

στόν κόσμο όχι για άλλο λόγο, αλλά για τήν ἁμαρτία τοῦ κόσμου, για τίς ἁμαρτίες ὄλων μας. «Χριστός Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τόν κόσμον ἁμαρτωλούς σῶσαι, ὧν πρῶτος εἰμι ἐγώ» (Α' Τιμ. α' 15), δέχεται καί παραδέχεται ὁ μέγας Παῦλος.

Ὁ κόσμος δέν μιλάει για τήν ἁμαρτία. Μιλάει ἀόριστα για τό κακό. Για τό κακό στίς διαπροσωπικές σχέσεις. Για τό κακό, πού γίνεται στό περιβάλλον. Για τό οικονομικό καί κοινωνικό κακό. Μιλάει για ἀποτυχία. Μιλάει για ἀκρίβεια στα ὑλικά ἀγαθά, χωρίς νά προσπαθῆ μέ ἀκρίβεια ν' ἀποκτήσῃ τήν ἀληθινή ζωή.

Δέν μιλάει ὁ κόσμος για ἁμαρτία.

- Ντρέπεται ν' ἀναφέρῃ τή λέξι ἁμαρτία.

- Δείχνει, ὅτι δέν φοβᾶται τήν ἁμαρτία.

- Δέν παραδέχεται, ὅτι ἔχει ἁμαρτίες.

- Δέν μετανοεῖ για τήν ἁμαρτία.

- Δέν θέλει νά σωθῆ ἀπό τήν ἁμαρτία.

- Ἀμνηστεύει τήν ἁμαρτία.

- Θεσμοθετεῖ καί νομιμοποιεῖ τήν ἁμαρτία.

- Ἐμπορευματοποιεῖ τήν ἁμαρτία.

Κάποτε ἴσως καί οἱ ἄνθρωποι τοῦ κόσμου νά ξυπνήσουν. Ἐσθθηθοῦμε τί συνέβη λίγο μετά τό χτύπημα στους δίδυμους πύργους τῆς Ἀμερικῆς (2001). Ἄνυποψίαστοι μέχρι τότε οἱ ἄνθρωποι δέχονταν κάθε ταχυδρομικό φάκελλο. Σέ κάποια στιγμή ἄρχισαν νά φοβοῦνται, μήπως ὁ **φάκελλος** τοῦ ταχυδρομείου στό ὄνομά τους κρύβει τό **βάκιλλο**. Ἀπό τήν τρομοκρατία τῶν ἀεροπλάνων εἶχαμε περάσει στην τρομοκρατία τῶν ταχυδρομικῶν φακέλων. Τρομοκράτες ἔστειλαν φακέλλους, πού περιεῖχαν «σκόνῃ ἀνθρακα», παράγωγο βιοχημικῶν ὀπλων. Μόλις ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται στην παραμικρή ἐπαφή μέ τή σκόνῃ αὐτή, μολύνεται ἐπιδερμικά, ὕστερα καταστρέφονται οἱ πνεύμονές του καί τελικά πεθαίνει...

- Ἔτσι, καί πολύ χειρότερα, οἱ πολλοί, ἄνυποψίαστοι, μεγαλωμένοι μέ ἀμοραλιστική ἀγωγή, ἀνοίγουν τόν ὀποιοδήποτε φάκελλο, πού στέλνει ἡ σύγχρονη **τεχνολογία**, ὁ σύγχρονος τρόπος ζωῆς καί διασκεδάσεως, ἔρχονται σέ ἐπαφή μέ τή σκόνῃ τῆς ἁμαρτίας καί διαπιστώνουν σιγά-σιγά, ὅτι ἔχουν μολυνθῆ ὀλοκληρωτικά, ψυχικά, ἀλλά καί σωματικά.

- Ἄν μία φορά ἔχουμε ἀνθρακοφοβία, χίλιες φορές ἄς ἔχουμε **ἁμαρτιοφοβία**. Ποιός δέν φοβᾶται τή φωτιά; Ἡ ἁμαρτία εἶναι ἡ **φωτιά**, πού, ἂν δέν ζητήσουμε ἀπό τόν Σωτήρα τῶν ἁμαρτωλῶν νά μᾶς τήν σβῆσῃ, θά γίνῃ τό **προσάναμμα** για τή φωτιά τῆς κολάσεως.

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος λέει: «Καί νῦν ἐστίν ὁ τῆς Βαβυλωνίας καμίνου βασιλεύς, καί νῦν φλόγα ἀνάπτει χαλεπώτεραν ἐκείνης. Ἔστι καί νῦν ὁ τοιαύτην εἰκόνα κελεύων θαυμάζειν» (Ε.Π.Ε. 18, 510). Μετάφρασις: Καί τώρα ὑπάρχει ὁ βασιλιάς τῆς βαβυλωνίας φωτιάς.

ΙΩΑΝΝΗΣ ὁ ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ	Κωδικός 01-1323
ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ	
Ἰδιοκτήτης: Σύλλογος «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής»	
Ἐπεύθυνος ἐκδόσεως: Ἀγγελ. Μπότζιου	
Χριστοκοπίδου 12 - 105 54 - Ἀθήνα	
www.ioannisvaptistis.gr	
Τηλέφωνα: 2103212713 & 2109765440	
e-mail: info@ioannisvaptistis.gr	
Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου:	
Β. Μπουζάλας. 25 Μαρτίου 124, Περιστερί	
Ἐτησία συνδρομή:	
Ἐσωτερικοῦ 10 €. Κύπρου 20 €.	
Ἐξωτερ.: Εὐρώπης 20 €. Ἀμερικῆς: δολ. 25.	
Καναδᾶ καί Αὐστραλίας: δολᾶρια 30.	
Ἐπιταγές καί ἐπιστολές:	
Περιοδικό «Βαπτιστής»	
Χριστοκοπίδου 12, 105 54, Ἀθήνα.	

Καί τώρα ανάβει φλόγα πολύ χειρότερη από εκείνη. Καί τώρα υπάρχει αυτός, πού διατάζει νά προσκυνούμε παρόμοια εικόνα.

● Τότε οί Τρεῖς Παῖδες ρίχτηκαν στό πυρακτωμένο καμίνι, γιατί δέν προσκύνησαν τήν εικόνα, τό εἶδωλο τοῦ βασιλιᾶ. Τώρα καίγονται ἀπό τήν πυρκαγιά τῆς ἀμαρτίας ὅσοι προσκυνοῦν τήν εικόνα τοῦ νοητοῦ Ναβουχοδονόσορα, τοῦ Σατανᾶ. Καί ἡ εικόνα αὐτή δέν εἶναι βεβαίως μία. Εἶναι οἱ ἀπειράριθμες ἠλεκτρονικές εἰκόνες.

Μετάνοια, ὄχι παράνοια!

Διασκέδασις μέ κάθε καιρό! Δέν μπορούμε νά χάσουμε τήν εὐκαιρία γιά ὄργια. Ἡ σπουδή μας εἶναι τό ξέφρενο γλέντι. Ὁ λόγος ὅμως τοῦ Κυρίου παραγγέλλει: «Σπουδάσατε

ἄσπιλοι καί ἀμώμητοι αὐτῷ εὐρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ» (Β' Πέτρ. γ' 14).

Κλείνουμε τά μάτια καί δέν βλέπουμε, ὅτι ἡ **ἡμέρα** τοῦ Κυρίου πλησιάζει. «Τό τέλος ἐγγίζει», κι ἐμεῖς νομίζουμε, ὅτι αἰώνια θά ζήσουμε στή γῆ.

● Γι' αὐτό καί πασχίζουμε νά μαζεύουμε ὑλικά ἀγαθά.

● Γι' αὐτό καί δέν νοοῦμε τήν ἀνάγκη τῆς ἐπιστροφῆς μας στόν Θεό.

Ἐκμεταλλεῖσθε τήν **παράτασι**, πού χαρίζει ὁ Θεός. Δέν θαυμάζουμε, ὅτι αὐτή ἡ παράτασις φανερώνει τή **μακροθυμία** τοῦ Θεοῦ. Καί ἡ μακροθυμία τοῦ Θεοῦ φανερώνει τήν ἀγάπη Του. «Μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς, μή βουλόμενός τινας ἀπολέσθαι, ἀλλά πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι» (Β' Πέτρ. γ' 9).

● Ὁ **εἰσαγγελέας**, πού εἶναι μέσα μας, ἡ **συνείδησις**, αὐτός κυρίως εἶναι πού μᾶς παραπέμπει στή δίκη τῆς μελλούσης κρίσεως.

● Ἀπαιτεῖται ἐτοιμότητα.

● Ὅχι ραθυμία, ἀλλ' ἐγρήγορσις.

● Ὅχι αἰσχρότητα, ἀλλά σεμνότητα. «Ποταπὸς δεῖ ὑπάρχειν ἡμᾶς ἐν ἀγίαις ἀναστροφαῖς, προσδοκῶντες καί σπεύδοντες τήν παρουσίαν τῆς τοῦ Θεοῦ ἡμέρας» (Β' Πέτρ. γ' 11-12).

ΝΕΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

τοῦ ἀρχιμ. Δανιήλ Ἀεράκη

Στή μνήμη ὄσων ἔφυγαν γιά τόν Οὐρανό στό διάστημα 2017-2024.

Σελίδες 208. Τιμή 10 εὐρώ.

Τηλ. 2103212713, 2109765400.

e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

Ὅσοι μπορούν, ἄς στείλουν τά 10 εὐρώ καί γιά τό 2024

Οἱ φίλοι ἀναγνώστες ἄς στείλουν τή συνδρομή (10 εὐρώ) καί γιά τό ἔτος 2024.

● Στό λογαριασμό:

0026.0236.39.0100353548 EUROBANK.

IBAN: GR 7902602360000390100353548

● Στό λογαριασμό:

123002002008865 ALPHA BANK.

IBAN: GR 120140 1230 1230 0200 2008 865

● Ταχυδρομικά στή διεύθυνσι: «**Βαπτιστής**», Χριστοκοπίδου 12, 10554, Ἀθήνα.

● Τοῦ ἐξωτερικοῦ τό ἔμβασμα στό ὄνομα «**Βαπτιστής**» (χωρίς τή λέξι Περιοδικό).

Τηλ.: 2103212713 - 2103212107.